

Haakon Flemmen (kulturredaktør) | Astrid Hygen Meyer (red.sjef)
Jonas Brække | Guri Kulås | Dag Eivind Undheim Larsen | Mari Brenna Vollan
kultur@klassekampen.no

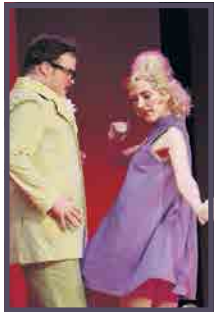
KULTUR & MEDIER

DE UTVALGTE:

Lenge leve livet

Mens vi venter på den europeiske finalen i Melodi Grand Prix, er det mulig å varme opp med gledelig gjensyn av gamle slagere. For ihuga optimister, er det mulig å se gjennom **Jahn Teigens** opptredener på nrk.no. Kanalen har laget en egen «Teigen Spessial», for alle som savner «Mil etter Mil» eller den da svært tidsaktuelle låten «Glasnost».

Det er ikke bare i NRKs arkiver at man kan friske opp gamle MGP-minner. Forrige uke var det premiere på «Lenge leve livet – en musikal større enn Melodi Grand Prix» på Centralteateret Oslo Nye. Alt som blir sagt fra scenen er sitater fra tidligere MGP-tekster, og dette gjelder selvfølgelig også musikken. **Ingvild Holthe Bygdnes** spiller hovedpersonen Lena. Passende nok heter Lenas far Brandenburger-Tor.

For britene skal **Graham Norton** rapportere om forholdene under den europeiske sangfinalen i Wien. Norton er kjent for sitt humorprogram på BBC, hvor han inviterer kjente gjester til å tulle med seg selv og hverandre. Han serverer aktuelle nyheter med en ironisk tilnærming, og forteller at det var et svært mislykket forsøk på å bli skuespiller som ledet han til å bli komiker.

Ina Bjørnrå

INTERNASJONALEN: Det blir stadig vanligere å få tilgang til utenlandske bøker i Nord-Korea, ifølge borgere som har forlatt landet. Blant de engelskspråklige bøkene er Harry Potter spesielt populær. Likevel kan Nord-Korea neppe kalles et bok-mekka, da bøker med politisk og religiøst innhold fortsatt er forbudt. I tillegg kan en bok koste opptil 40 kroner, og gjennomsnittlig månedslønn for en nordkoreaner er i underkant av 300 kroner. **ONTB**

FOTO: HÅKON MOSVOLD LARSEN NTB/SCANPIX

NOTERT:

Godtar ikke millionkrav

Stavanger Konserthus har fått varsel om en regning på 256 millioner kroner fra skattemyndighetene, melder NRK. Dermed har Stavanger Konserthus havnet i samme situasjon som Kilden i Kristiansand, som har fått et liknende momskrav på nesten 300 millioner kroner. Styreleder i Stavanger Konserthus, **Tora Aasland**, sier at de ikke vil godta kravet. – Jeg reagerer veldig sterkt på dette, og jeg kan selvsagt ikke akseptere det, sier Aasland til NRK.

Dag Eivind Undheim Larsen

Det er viktig at vi undersøker hvordan mo

Hyller bo

Det er ingen grunn til å frykte at smarttelefonene skal sette papirbøkene ut av spill, mener Matthew Fuller.

KULTUR

Av Dag Eivind Undheim Larsen (tekst) og Fredrik Bjerknes (foto)

– Boka har alltid vært i forandring og vil ikke forsvinne, sier Matthew Fuller, professor i kulturstudier ved University of London.

Mye tyder på at smarttelefonen har overtatt rollen som tidtrøyte. Men Fuller frykter ikke at Twitter-oppdateringer skal ta innersvingen på romanen.

– Hvis du leser ei e-bok på en iPad, vil du raskt oppdage at papirbokas form og størrelse i stor grad er bevart, sier Fuller, som i forrige uke diskuterte papirbokas status i den digitale tidsalder under et seminar på Blaker gamle meieri.

Bokas evolusjon

Her vises for tida siste utstilling i kunstprosjektet «Gutenberg-galaksen ligger på Blaker», som er basert på det rikholdige arkivet til kunstneren Guttorm Guttormsgaard. Sentralt er utstillingen av den danske kunstneren Asger Jorns bøker og blader.

Fuller mener Guttormsgaards arkiv er viktig fordi det viser bredden i bokas evolusjon som et sosialt og kulturelt uttrykk. Poenget er at boka grunnleggende sett er en åpen og omskiftelig form, hevder den britiske professoren.

– Det vi må gjøre nå er å undersøke på hvilken måte datateknologien er med på å forandre tekster og bøker. Det er jo populært å snakke om informasjonsoverflod i vår tid, og det ser vi også kommer til uttrykk i litteraturen som skapes i den digitale tidsalder, sier Fuller og viser til de teksttunge romanene av den avdøde amerikanske forfatteren **David Foster Wallace**.

Facebook er et av de beste eksemplene på at boka som format endrer seg i møte med ny teknologi, mener Fuller.

– Skaperne av Facebook tok

«Det vi må gjøre nå er å undersøke på hvilken måte datateknologien er med på å forandre tekster og bøker»

MATTHEW FULLER

BØKER PÅ BLAKER: Den britiske kulturforskeren Matthew Fuller mener

FAKTA

Matthew Fuller:

- Professor i kulturstudier ved University of London.
- Er spesielt interessert i datateknologi og medieteorier.
- Har gitt ut bøkene «Media Ecologies» (2005) og «Evil Media» (2012).
- Snart aktuell med ei bok som søvn og søvnens politikk.

utgangspunkt i den tradisjonelle årboka som amerikanske universiteter trykket opp hvert år. Men de abstraherer altså årboka fra bokkulturen og tar den inn i det digitale universet. Og det blir etablert en global infrastruktur som

har samlet over en milliard mennesker online.

Demokratisk?

Men et slikt globalt system har også sine begrensninger, påpeker Fuller.

– Potensielt sett kunne Fa-

derne datateknologi forandrer bøker og tekster, mener professor:

Bokas smidighet

arkivet til kunstneren Guttorm Guttormsgaard viser bredden i bokas utvikling som kulturelt uttrykk. Her står han ved noen smakebiter fra arkivet på Blaker gamle meieri.

cebook vært et demokratisk system, men det er det jo ikke.

– *Hvorfor ikke?*

– Fordi det mediet endrer seg hele tida og de som står bak, har stor kontroll over hvordan det fungerer, sier Fuller med en klar adresse til grunnleggeren Mark Zuckerberg.

Fuller tror derimot at vi vil få se systemer i framtida som likner Facebook, men som er mye mer demokratiske av natur.

– Fordelen med datasystemer er at de er enormt fleksible og alt ligger til rette for at

vi vil få se mer brukerstyrte medier etter modell av Facebook.

For tre år siden ga Matthew Fuller ut boka «Evil Media», i samarbeid med medieteoretikeren Andrew Goffey, hvor de blant annet undersøker hvordan mediespråk og talemåter uttrykker ulike former for makt.

Fuller sier at han ikke ble oppløftet av det de fant.

– **Det virker som om språket i disse tekstene er rettet inn mot å gjøre den menneskelige bevissthet mer lik en maskin. Det kommer selv-**

sagt ikke til å virke, men jeg synes likevel vi skal være oppmerksom på at noen har det som prosjekt.

Søvnens politikk

Hvordan datateknologien påvirker mennesket blir et sentralt tema for hans kommende bok om fenomenet søvn.

– Det er ikke skrevet så mye om søvn, og jeg har blant annet sett nærmere på hvordan søvnen forandrer seg historisk. I tillegg utforsker jeg det vi kan kalle søvnens politikk.

– *Er det en politisk dimensjon ved det å sove?*

– Mye kontorarbeid sprer seg nå utover hele døgnet, og det er ikke uvanlig at folk står opp midt på natta for å besvare e-post. Tidligere så man på søvnen som et tilfuktssted hvor man kunne hente seg inn igjen. Et rom utenfor samfunnet og yrkeslivet.

Nå har imidlertid søvnen også blitt et sted hvor man skal være produktiv, påpeker Fuller.

– Det finnes en rekke apper som kan overvåke oss i søvne. Den nye klokka fra Apple kan for eksempel måle hjerterytmen din. Selv om dette kan

være positivt, ser vi altså at søvnen blir et område hvor man kan hente ut ny kunnskap.

Denne kunnskapen er gull verdt for forsikringsselskaperne og gjør at vi i større grad kan bli holdt ansvarlig for tilstanden på våre egne kropper, ifølge Fuller.

– I Storbritannia foregår det diskusjoner om de som bruker apper til å overvåke egen helse også skal bli premiert med billigere helseforsikring om de overlater dataene til sitt forsikringsselskap, sier Fuller.

dagevindl@klassekampen.no